

**ULUSLARARASI
DİNİ ARAŞTIRMALAR VE
KÜRESEL BARIŞ SEMPOZYUMU**

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON RELIGIOUS
STUDIES AND GLOBAL PEACE

17 / 18 MAY. 2013 / KONYA

SONUÇ RAPORU

Organizasyon Heyeti

Prof. Dr. Ahmet Saim ARITAN (Bařkan)

Prof. Dr. Saffet KÖSE

Doç. Dr. Muhiddin OKUMUřLAR

Doç. Dr. Tahir ULUÇ

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ARAS

Yrd. Doç. Dr. Hatice DOĞAN

Yrd. Doç. Dr. Aytekin řENZEBEK

Arş. Gör. Dr. Necmeddin GÜNEY

Arş. Gör. Hasan CANSIZ

Bilim Heyeti

Prof. Dr. Abdelaziz BERGHOUT (Malezya)

Prof. Dr. Abdelaziz BERGHOUT (Malezya)

Prof. Dr. Ahmet Saim ARITAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof. Dr. Alparslan AÇIKGENÇ (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Bilal KUşPINAR (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof. Dr. Birol AKGÜN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof. Dr. David J. GOA (Kanada)

Prof. Dr. M. Erol KILIÇ (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. İbrahim KALIN (Başbakanlık Başdanışmanı)

Yrd. Doç. Dr. Necdet SUBAşI (DİB Strateji Başkanı)

Sekretery

Doç. Dr. Tahir ULUÇ

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ARAS

Yrd. Doç. Dr. Hatice DOĞAN

Yrd. Doç. Dr. Aytekin řENZEBEK

Arş. Gör. Dr. Necmeddin GÜNEY

Arş. Gör. Hasan CANSIZ

Takdim

Dünyamızın her zamankinden daha çok barış ve huzura ihtiyacının bulunduğunu hissetmeyen yoktur. Birçok bölgede yaşanan sıcak çatışmalar, her saniye ölen insanlar başka bir şeye ihtiyaç bırakmayacak ölçüde barış çabalarının önemine işaret etmektedir.

Dünyamız, sadece bu gün değil tarihi süreç içinde de dini, siyasi ve etnik motif ve ideolojilerden kaynaklanan çatışmalara, savaşımlara ve bunların neticesinde binlerce insanın hayatına mal olan acı tecrübelerle tanıklık etmektedir. Çeşitli uluslar arası metinlerde önemli ölçüde bundan ders çıkarıldığının etkisi görülse de uygulamada hala eksikliklerin bulunduğu dikkati çekmektedir. Bu çelişkinin nereden kaynaklandığının tespiti, barışın tesisi ve kalıcılığı açısından önem arz etmektedir.

Dini prensiplerin ve ahlaki değerlerin, günümüz insanının hem bireysel hem de toplumsal hayatını yönlendirmede ne kadar önemli olduğu bilinen bir gerçektir. O halde tekrar üzerinde düşünülmesi gereken, bu prensiplerin ve değerlerin ana kaynakları olan kutsal metinlerin anlaşılması, yorumlanması ve insan hayatıyla bağlantısının kurulmasında sağlıklı yöntem nedir? Eğitim kurumlarında uygulanan esaslar bununla ne kadar uyumludur? Gibi sorulara cevap aranmasıdır.

Dinin, insanı, duygularıyla ve sezgileriyle kısaca maddi ve manevi dünyasıyla bir bütün halinde kavradığı, kuşattığı dikkate alınırsa, küresel sorunların çözümünde dinlerin bu gücünün katkısı inkâr edilemez. O zaman, dinlerin en önemli amacı olan insan huzur ve mutluluğunu, küresel düzeyde gerçekleştirmek için dinlerin barış odaklı buyruklarının öne çıkarılmasına, hatalı şekilde şiddete âlet edilen kaynaklarının doğru anlaşılmasında sağlıklı yöntemlerin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Bu sempozyumun amaçlarından birisi budur.

Tarihi süreç içinde farklı dinlere inanan insanların; bir din içinde o dinin ilke ve esaslarının farklı yorumlanmasının ortaya çıkardığı çeşitli ekol ve akımların (mezhep, tarikat vs.) bu doğal farklılıklarıyla barış içinde bir arada yaşamaları konusundaki tecrübelerin bugün tekrar incelenmesine önemle ihtiyaç vardır. Günümüzün sorunlarına ışık tutacak zenginlik ve derinlikteki mirasın aktüel sorunlara katkı sağlayabilmesi için günün diliyle gündeme taşınması büyük önem taşımaktadır.

Elinizdeki rapor, Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin 50. yılı kutlamaları çerçevesinde **Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya Büyükşehir Belediyesi ve Türkiye İmam Hatipliler Vakfı** tarafından 17-18 Mayıs 2013 tarihlerinde Konya'da düzenlenen "*Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu*"nda sunulan bildiriler ve tartışılan konuların sonuçlarını içermektedir.

Sempozyumumuza katkı sağlayan değerli katılımcılarımıza teşekkürlerimizle birlikte dini araştırmaların niteliğinin artırılması ve küresel barışa katkı sağlaması yolunda bilimsel bir çalışma ortaya koymanın bahtiyarlığını yaşıyoruz.

Saygılarımızla.

Ecevit ÖKSÜZ
Türkiye İmam Hatipliler Vakfı
Genel Başkanı

Tahir AKYÜREK
Konya Büyükşehir Belediye
Başkanı

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Rektörü

- ❖ Küresel barışın gerçekleştirilebilmesi için dini araştırmalar ve araştırmacıların küresel barışa katkıları büyük önem arz etmektedir.
- ❖ “Medeniyetler ittifakının, medeniyetler çatışması tezine karşı oluşturulmuş bir proje” olduğu tezinden hareketle, küresel barışa giden yolda, başkalarını anlama ve dinlemeyi gerektiren iletişim ve yardımlaşmaya önem verilmelidir. Birlikte yaşamada, ‘öteki’nin varlığı ve temel özgürlüklere sahip olduğu bir realite olarak kabul edilmelidir.
- ❖ Küresel barışın gerçekleştirilebilmesi için dine dayalı bir hayat, bireylerin kendileriyle ve çevreleriyle barışık olarak bütün insanların sorunlarına çözüm üretecek şekilde donanımlı, birlikte yaşama düşüncesine sahip, sistemli bir yapıya ayak uydurmuş ve şehirlilik ruhuna sahip olması önerilmektedir.
- ❖ Dünya barışını tehdit eden hoşgörüsüzlük, çıkar hırsı ve sömürgeciliğe karşı; dini ahlak ve değerlerin içselleştirilmiş olarak birey ve toplumlara yerleştirilmesi çare olarak görülmektedir.
- ❖ Dinlerin her yönden bireysel ve toplumsal huzura katkılarının altı çizilmeli; hiçbir zaman şiddet ve terörle yan yana anılmamaları gerektiği vurgulanmalıdır.
- ❖ Farklı mezhep mensupları arasında iletişim ve etkileşim geliştirilmelidir.
- ❖ Kültürel farklılıklar sosyal hayatın bir zenginliği olarak görülmelidir.
- ❖ Farklı dilleri konuşan farklı din ve kültür mensupları arasında sağlıklı iletişim kurulabilmesi için dil öğretimi çalışmalarına ve çeşitli sanatların öğretimiyle sosyalleşmelerine önem verilmelidir.
- ❖ Dini araştırma yapanların ve ilim adamlarının kendi dinlerinin diliyle birlikte, diğer dinlerin dillerini de, o dinlerin metinlerini anlayıp yorumlayacak şekilde bilmeleri elzemdir. İlim adamlarının, başka dinlerin geliştiği ortam, kültür ve tarihi süreci de bilmeleri gerekmektedir.
- ❖ Din araştırmacıları; özgüvenli, ahlaklı, analitik, bilimsel, yenilikçi, eleştirel ve yaratıcı düşünce becerisine sahip olmalıdır. Aynı şekilde yüksek öğretim öğrencilerinin de özgüveni yüksek, farklı düşüncelere hoşgörülü, analitik, bilimsel, yenilikçi, eleştirel, yaratıcı düşünce becerilerine sahip ve doğaya duyarlı olmalarına çalışılmalıdır.

- ❖ Dünyada bilişim ve iletişim teknolojilerinde sağlanan gelişime paralel olarak, dini araştırmalar sahasındaki akademisyenlerin de, mevcut araştırma tekniklerinin yanı sıra, bilişim ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde faydalanmaları önem arz etmektedir.
- ❖ Dini araştırmaların evrensel boyuta taşınabilmesi için, dini araştırmalar konusunda uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir.
- ❖ Uluslararası araştırmalar yapmak üzere bir “Uluslararası Dini Araştırmalar Enstitüsü”nün kurulması tavsiye edilmektedir. Bu bağlamda, tarihi, kültürel ve dini açıdan medeniyetler beşiği olan Konya’da böyle bir enstitünün kurulması uygun olacaktır.
- ❖ Din eğitimi ve araştırmalarında özgürlük, objektiflik ve fırsat eşitliğinin sağlanması; suç oranlarının azaltılmasında dinin rehabilite ve motive edici özelliğinin iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.
- ❖ Dini araştırmaların daha sağlıklı, gerçekçi ve verimli yapılabilmesi için, yüksek din eğitimi veren kurumların müfredatının gözden geçirilmesi tavsiye edilmektedir.
- ❖ Din eğitimi sisteminin eleyici ve seçici, pedagojik çeşitliliğe sahip, dinamik ve özerk olması önerilmektedir. Klasik din eğitimi yanında, hapisane, hastane, yetiştirme yurtları ve huzurevleri gibi özel ihtisas gerektiren alanların ihtiyaçlarına uygun din eğitimi ve danışmanlığı yapabilecek uzmanların yetiştirilmesi, bir ihtiyaç olarak görülmektedir.
- ❖ Belli yaşlara kadar din eğitimi almamış yetişkinler için nasıl bir din eğitimi verileceği ve içeriğinin tespit edilmesi konularında araştırmalar yapılmalıdır.

Sempozyum Katılımcıları

Prof. Dr.	Abdelaziz Berghout	Deputy Rector of the IIUM	Malaysia
Prof. Dr.	Abdullah Özbek	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Ahmet Çaycı	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Ahmet Önköl	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Ahmet Saim Arıtan	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Ahmet Turan Yüksel	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Bekir Karlığa	Medeniyetler İttifakı Ulusal Eşgüdüm Kurulu Başkanı	İstanbul
Prof. Dr.	Bilal Kemikli	Dumlupınar Üniversitesi	Kütahya
Prof. Dr.	Bilal Kuşpınar	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Birol Akgün	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Celaleddin Çelik	Erciyes Üniversitesi	Kayseri
Prof. Dr.	Colin Turner	University of Durham	UK
Prof. Dr.	David J. Goa	University of Alberta	Canada
Prof. Dr.	Enes Karic	Faculty of Islamic Studies - Sarajevo	Bosnia
Prof. Dr.	Fethi Ahmet Polat	Muş Alparslan Üniversitesi	Muş
Prof. Dr.	Hüsamettin Erdem	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Hüseyin Aydın	Osmangazi Üniversitesi	Eskişehir
Prof. Dr.	İbrahim Hatipoğlu	YÖK Yürütme Kurulu Üyesi	Ankara
Prof. Dr.	M. Ali Büyükkara	İstanbul Şehir Üniversitesi	İstanbul
Em. Prof. Dr.	M. Darrol Bryant	University of Waterloo	Canada
Prof. Dr.	M. Erol Kılıç	Marmara Üniversitesi	İstanbul
Prof. Dr.	M. Nazif Shahrani	Indiana University - Bloomington	USA
Prof. Dr.	Mehmet Bahaüddin Varol	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Mehmet Bayyigit	MEB Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi	Balıkesir
Prof. Dr.	Mehmet Evkuran	Hitit Üniversitesi	Çorum
Prof. Dr.	Mustafa AbuSway	Al-Quds University	Palestine
Prof. Dr.	Mustafa Öztürk	Çukurova Üniversitesi	Adana
Prof. Dr.	Mustafa Tavukçuoğlu	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Muzaffer Şeker	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Ömer Faruk Harman	Marmara Üniversitesi	İstanbul
Prof. Dr.	Ramazan Altıntaş	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Raşit Küçük	Din İşleri Yüksek Kurulu Bşk.	İstanbul
Prof. Dr.	Recep Şentürk	Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi	İstanbul
Prof. Dr.	Saffet Köse	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Sönmez Kutlu	Ankara Üniversitesi	Ankara
Prof. Dr.	Süleyman Toprak	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Prof. Dr.	Yahya Michot	Hartford Seminary	USA

Prof. Dr.	Yılmaz Can	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Samsun
Prof. Dr.	Zbigniew Kazmierczak	University of Bialystok	Poland
Doç. Dr.	Erdal Baykan	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Van
Doç. Dr.	Fikret Karapınar	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Doç. Dr.	Huriye Martı	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Doç. Dr.	Mustafa Alıcı	Erzincan Üniversitesi	Erzincan
Doç. Dr.	Mustafa Yıldırım	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Doç. Dr.	Özcan Hıdır	Rotterdam İslam Üniversitesi	Hollanda
Doç. Dr.	Siddik Korkmaz	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Doç. Dr.	Şevket Yavuz	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	Çanakkale
Doç. Dr.	Tahir Uluç	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Assist. Prof. Dr.	Gurmet Dorjey	Gautam Buddha University	India
Assist. Prof. Dr.	Muriel Schmid	University of Utah	USA
Assoc. Prof. Dr.	Ian H. Henderson	McGill University	Canada
Yrd. Doç. Dr.	Ahmet Aras	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Yrd. Doç. Dr.	Ali Kürşat Turgut	Akdeniz Üniversitesi	Antalya
Yrd. Doç. Dr.	Aytekin Şenzeybek	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Yrd. Doç. Dr.	Doğan Kaplan	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Yrd. Doç. Dr.	Harun Işık	Erciyes Üniversitesi	Kayseri
Yrd. Doç. Dr.	Hatice Doğan	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Yrd. Doç. Dr.	İsmail Bilgili	Karabük Üniversitesi	Karabük
Yrd. Doç. Dr.	Mustafa Necip Yılmaz	Trakya Üniversitesi	Edirne
Yrd. Doç. Dr.	Şir Muhammed Dualı	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Tokat
Dr.	Avraham Elqayam	Bar Ilan University	Israel
Dr.	Eldad Pardo	Hebrew University of Jerusalem	Israel
Dr.	Hadi Adanalı	Başbakanlık Müşaviri	Ankara
Dr.	İsmail H. Yavuzcan	Tübingen Üniversitesi	Almanya
Dr.	Kemal Argon	Mitchell College	USA
Dr.	Necdet Subaşı	Diyanet İşleri Başkanlığı	Ankara
Dr.	Shelley Elkayam	Bar Ilan University	Israel
Arş. Gör.	Gökhan Bozbaş	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya
Öğr. Gör.	Zekeriya Işık	Hitit Üniversitesi	Çorum
PhD Candidate	Imanol Ortega	Granada University	Spain
Res. Assist.	Elif Medeni	University of Vienna	Avusturya
Shiekh, Researcher	Ghassan Manasra	Director of Islamic Cultural Center-Nazareth	Israel
	Hicret K. Toprak	TDV KAGEM	Ankara
	Mustafa Efe	Afrika Uzmanı	Ankara